

GHID DE JURNALISM COMUNITAR

Acest ghid de jurnalism comunitar a fost elaborat în cadrul proiectului „Jurnalismul Comunitar: Comunicare pentru Comunitate”, realizat de către de Asociația „URMA ta”, cu suportul oferit de Fundația Est-Europeană și finanțat de Suedia. Opiniile exprimate aici aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al Fundației Est-Europene sau al Suediei.

Cuprins

Cuprins	2
1. Ce este jurnalismul comunitar	3
2. Cum se face jurnalismul comunitar	6
3. De unde ne luăm temele, oamenii, subiectele, detaliile pentru articolele și reportajele de jurnalism comunitar	9
4. Calitățile și instrumentele necesare în jurnalismul comunitar	13
5. Instrumente mai multe și mai bune în jurnalismul comunitar	17
6. Jurnalismul comunitar este câinele de pază al comunității	20
7. Genurile la îndemână în jurnalismul comunitar	23
8. Cu ce se aseamănă jurnalismul comunitar.....	26
9. Un jurnalism bazat pe încredere	30
10. Cuvintele-cheie pentru jurnalismul comunitar.....	32
11. O bucurie sau o problemă trebuie împărtășită!.....	34
12. Jurnalismul comunitar este despre puterea cuvintelor și puterea comunității	37

1. Ce este jurnalismul comunitar

- Când este și când nu este jurnalism comunitar.
- Când tu povestești cum acești oameni au reușit împreună.
- Când povestești despre probleme comunitare, specific local, locuri de vizitat, bucate nemaîntâlnite, inițiative locale.
- Când strigi adevărul, așa cum a făcut-o copilul acela din poveste care a strigat: „E dezbrăcat!”
- Când vorbești despre oameni reali, despre probleme reale.
- Când cineva începe un lucru bun și îi inspiră la fapte și pe alții.
- Când spui, când ceri și când faci ceva pentru cei apropiați din localitate.

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva pentru oamenii tăi apropiați...

Atunci când în satul tău este o gunoiște, dar lipsește un parc, în schimb acolo sunt oameni inimoși care vor și pot să repare situația, iar tu povestești cum au reușit împreună...

Asta este jurnalismul comunitar.

Atunci când despre localitatea lor unii oameni fac o istorie a satului, iar alții – mai tineri – fac mai multe *stories* ca să rămână și amintiri scrise, și amintiri virtuale.

Atunci când mărul, cartoful, pruna, bostanul, mierea, căpșunele, nucul, cireșele, vărzările, gutuile, prosopul, mărtișorul, lupii, covorul nu sunt doar fructe și legume, produse agricole și bucate, tradiții și obiecte dragi, ci festivaluri.

Festivalul Mărului, Festivalul Cartofului, Festivalul Prunei, Festivalul Bostanului, Festivalul Mierii, Festivalul Căpșunei, Festivalul „Frunza Nucului”, Festivalul Cireșelor și Vărzărilor, Festivalul „Galbenă Gutuie”, Festivalul iProsop, Festivalul „Mărțișor”, Festivalul Lupilor, Festivalul Covorului și Portului Național, Festivalul de Muzică și Vin „Sânzienele”.

Și despre toate acestea se poate povesti în fotografii savuroase și în texte pentru toate gusturile.

Asta este jurnalismul comunitar.

Probleme comunitare, specific local, locuri de vizitat, bucate nemaiîntâlnite, inițiative locale.

Claca, flashmobul, biblioteca mobilă, plantarea copacilor.

Mai bine de bine decât deloc.

Și despre asta este jurnalismul comunitar.

Aici să povestești deja înseamnă să faci ceva.

Vă mai amintiți oare povestea despre hainele cele noi ale împăratului?

Acolo curtenii, în ajunul unei sărbători – să zicem, în ajunul unui festival – i-au pus haine noi împăratului aflat în fața oglinzii. Iar hainele nu erau haine, erau nimic, erau aer. Și i-au explicat atunci curtenii împăratului: „Hainele sunt ușoare ca pânza de păianjen, iar când le îmbrăcați nici nu le simți, și tocmai asta e frumusețea”.

Și nimeni dintre localnici nu voia să spună ce a văzut atunci când împăratul a ieșit gol în stradă. Fiindcă toți se temeau de gura lumii.

Iar sfârșitul istoriei îl știți, probabil. Un copil a strigat deodată: „Împăratul e dezbrăcat!”. Și imediat toată lumea a strigat și ea: „E dezbrăcat!”.

Este o poveste despre curaj. Și despre nevoia de a spune adevărul, de a arăta o problemă.

Să dai voce oamenilor care tac și își văd de treabă.

Despre oameni reali, despre probleme reale.

Și despre asta e jurnalismul comunitar.

Și nu-i nevoie numai decît să salvezi toată omenirea sau să-ți faci treabă în toată lumea mare. Și nici măcar să apuci cu mâinile stele de pe cer. E de ajuns să salvezi o stea de mare, ajunsă pe mal, ca în povestea aceea, tot cu un copil.

O știți și pe asta?

E parabola cu un copil care tot arunca înapoi în apă stele de mare pe care valurile le scoteau înapoi pe nisip. Și erau acolo pe mal mii și mii, poate milioane de stele de mare, parcă mai multe ca pe cerul care anunța venirea nopții. Un trecător l-a întrebat atunci pe copil: „Oare nu-i mai bine să le lași aici până mâine, când apele vor fi mai mari și le vor lua înapoi în mare? Nu vezi că sunt foarte-foarte multe aici”.

Și atunci copilului i-a spus, fără să se oprească din munca lui, că până mâine este atîta și atîta timp. Și ceea ce face înseamnă foarte mult pentru această stea de mare, pe care tocmai a aruncat-o înapoi în apă. Și trecătorul a început să-l ajute. A aruncat în valuri o stea de mare, apoi încă una. Și până la miezul nopții plaja era plină – vă dați seama, nu cu stele de mare – dar cu săteni care îi ajutau pe copil și pe trecător. Până să răsară soarele, toată munca era făcută. Malul era curățat, ființele vii – salvate, iar oamenii bucuroși.

Și despre asta este jurnalismul comunitar. Despre locul și despre localitatea în care puterea crește unde sunt mai mulți.

Când este nevoie doar ca cineva să înceapă un lucru bun și să-i inspire la fapte și pe alții.

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva pentru cei apropiați...

Asta este jurnalismul comunitar.

Iar următoarea poveste – una din viața reală – ne poate avea ca eroi pe fiecare dintre noi.

2. Cum se face jurnalismul comunitar

- Cum se alege o problemă sau o bucurie.
- De ce trebuie să observi, să pui întrebări, să cauți răspunsuri, să aduni material.
- Cum să povestești toate acestea.
- Începe, iar apoi continuă...

Jurnalismul comunitar este atunci când spui, când ceri și când faci ceva pentru oamenii tăi apropiați.

Și cum se face asta, oare, simplu și cu pasiune?

E simplu. **Alegeți o problemă. Sau o bucurie. Și o povestiți.**

Pentru început, observați, puneți întrebări, căutați răspunsuri, adunați material.

Și fiindcă faptele bune sunt molipsitoare, așa vom face și noi în istoria noastră scrisă în care împărtășim o problemă sau o bucurie din localitate.

Aici, la primul pas, adunăm detalii: culori din localitate, mici întâmplări – mai vechi sau mai noi – legate de tema noastră, vorbe ale localnicilor, scurte exemple pozitive din alte părți și tot așa mai departe, fel de fel de amănunte care ne ajută să aducem, foarte verosimil și cu pasiune, istoria noastră în atenția altor oameni.

Deci, am **adunat** frumușel **toate detaliile**, le-am notat, le-am înregistrat.

Și acum ne gândim și învățăm cum să le aranjăm, **cu ce să începem?** unde este locul fiecărui amănunt?

Detaliul cel mai important. Cifra cea mai puternică. Afirmarea care evidențiază ceea ce este cu adevărat însemnat pentru ceilalți.

Vă mai amintiți oare fiecare început nou al zilei de 2 februarie din celebrul film „Ziua Cârțiței”? Acolo personajul lui Bill Murray, jurnalistul Phil Connors, trăiește de mai multe ori aceeași zi. Era vorba acolo de o sărbătoare comunitară, exact la tema noastră.

Phil Connors, care era meteorolog de televiziune, este trimis să relateze de pe teren, dintr-o localitate îndepărtată aflată în centrul atenției o dată pe an, de „Ziua Cârțiței”. Se spune că în această zi de 2 februarie cea mai faimoasă cârțiță din lume poate să prezică ușor cum va fi primăvara.

Jurnalistul de televiziune, pentru că a făcut aproape același reportaj în ultimii patru ani, nu face nici cel mai mic un efort să-și ascundă plictiseala, nemulțumirea. Rutina anilor trecuți se repetă până în zorii zilei următoare când, după un somn liniștit, eroul nostru se trezește și află că ziua precedentă se repetă.

La început, Phil încearcă să se bucure și să folosească acest fapt în avantajul lui. Dar apoi își dă seama că este blestemat să-și petreacă restul zilelor în același loc, văzând aceleași persoane și făcând același lucru în fiecare zi...

Să ne amintim împreună câteva dintre începuturile lui de reportaj – foarte diferite despre același eveniment.

„O dată pe an, ochii acestei națiuni se întorc spre acest mic Hamlet să privească un maestru la lucru. Cârțița. Cel mai faimos meteorolog din lume. Care, așa cum spune o legendă veche de peste 140 de ani, poate prezice o primăvară timpurie. Iar întrebarea pe care trebuie să ne-o punem este următoarea: „Se simte oare cârțița norocoasă?”

Mă rog, e un început obișnuit. Îl puteți face și voi din prima, fără efort, în istoria voastră comunitară.

Iată un alt început de reportaj, din altă zi. Dar aici jurnalistul Phil Connors parcă nici n-a auzit despre parabola prietenului din deal și nu spune aproape că nimic interesant, important, intrigant.

„Ei, bine, este Ziua Cârțiței”. Din nou. Și asta ar trebui să însemne că suntem aici, pe munte, așteptându-l pe cel mai cunoscut meteorolog din lume să iasă din vizuină. Cârțița. Care este pe cale să ne spună câtă iarnă să mai așteptăm”.

Iată însă și un început supărat. Voi așa să nu faceți.

Nouă însă ne place cel mai mult un alt început de poveste. Este spus de autor cu pasiune și cunoaștere. Simțim chiar căldura din vocea lui într-o zi friguroasă de februarie.

„Când Cehov a descris iernile, el a văzut doar ierni crude, negre și fără speranță. Totuși, noi știm că iarna e doar un alt pas în cercul vieții. Dar stând aici, printre oamenii din Pennsylvania și înconjurat de căldura din sufletele și inimile lor, nu mi-aș putea imagina o soartă mai bună decât această iarnă lungă și plină de ger”.

Astăzi lumea nu are acum nici timp și nici răbdare să citească texte lungi – ca iernile din povestitele lui Cehov sau din filmul „Ziua Cârțiței” – ca să ajungă și la capătul articolului, și la capătul răbdării, unde, de obicei, se ascunde poanta.

De aceea, **oamenii vor să afle principalul chiar din capul locului**, de la început.

Și este în puterea noastră să facem asta în istoriile noastre din comunitate.

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva pentru oamenii tăi apropiați... Asta e jurnalismul comunitar.

3. De unde ne luăm temele, oamenii, subiectele, detaliile pentru articolele și reportajele de jurnalism comunitar

- Cum se face că ideile, temele, eroii, subiectele, detaliile pentru articolele și reportajele de jurnalism comunitar vin din viață.
- De ce ai nevoie de o mică listă de verificare ca să găsești problema sau bucuria locală și s-o împărtășești.
- Cum să lucrezi cu cifrele ca să-ți fie interesant ție și să- faci curioși și pe alții.
- De ce jurnalismul comunitar este despre oamenii din localitate și despre îngrijorările lor.
- Cum se întâmplă că jurnalismul comunitar este o profesie de acțiune.

Avem tot mai multe dovezi că jurnalismul comunitar este atunci când spui, când ceri și când faci ceva pentru oamenii tăi apropiați.

Și dacă, atunci când este vorba de poezie, este clar de unde vine – de Sus, că-i inspirație, și de jos, că este prezentă în toate lucrurile mărunte din jurul nostru, întrebarea de unde, oare, ne luăm temele, oamenii, subiectele, detaliile pentru articolele și reportajele de jurnalism comunitar, ei bine, întrebarea asta are, probabil, un răspuns mai lung.

Să-l căutăm, deci, împreună.

Ce-ar fi, oare, să creăm aici o **listă de verificare**, valabilă aproape pentru toate localitățile. Această listă ne va da idei pentru articolele noastre.

Există oare în localitate străzi sau porțiuni de străzi neiluminate? Unde se află acestea? Ce autorități sunt responsabile sau, mai bine zis, iresponsabile pentru asta?

Întrebați oamenii. Ascultați ce spun copiii. Notați vorbele lor.

Au fost depuse cereri, sesizări? Ce a urmat?

Cereți autorităților locale nu comentarii, ci acțiuni pentru rezolvarea problemei. Povestiți și despre cum se mișcă lucrurile.

Cine conlucrează? Cine s-a implicat? Ce eforturi au fost făcute? Și dacă becurile aprinse noaptea pe străzile localității aduc lumină și pe fețele oamenilor?

Este interesantă și **partea asta legată de cifre.**

Ce lungime are rețeaua de iluminat stradal din localitatea voastră? Și, apropo, se măsoară în sute de metri sau în kilometri? Câte becuri sunt? Și cu ce se poate compara oare lungimea întreagă a străzilor iluminate din Moldova care era, acum câțiva ani, potrivit datelor oficiale, de aproximativ 3 mii de kilometri? E mai mare oare decât lungimea totală a frontierelor țării?

Aflați toate aceste amănunte.

De ce am ales să începem această listă de verificare cu o situație legată cu iluminatul stradal din localitatea voastră? ne veți întreba.

Pentru că se potrivește minunat cu parabola aceea cu omul care căuta într-o noapte cheia pierdută sub un felinar aprins.

Un om caută ceva sub un felinar. Un trecător se apropie și îl întreabă: „Ați pierdut ceva?” „Da, cheia”. „Să vă ajut s-o căutați?”. Și după vreo jumătate de oră de căutări împreună, trecătorul îl întreabă pe omul din parabola noastră: „Sunteți sigur că aici ați pierdut-o?” „Nu, cred că am pierdut-o în altă parte, mai încolo, dar aici e mai multă lumină”.

Sigur că atât marile probleme, cât și reușitele cele mai răsunătoare se află, de cele mai multe ori, în altă parte, mai încolo. Dar ceea ce putem face noi în formatul care

se numește „jurnalism comunitar” este să căutăm cheia în locurile și în localitățile cele mai apropiate de noi.

Acolo cunoaștem oamenii și îngrijorările lor. Acolo, cu ajutorul cuvântului scris, al cuvântului rostit sau al unei fotografii, al unui video difuzat putem schimba ceva în bine și putem readuce lumina pe o bucată de stradă și pe fețele oamenilor.

Iar de aici încolo putem să ne vedem de drum mai departe.

Ia să vedem ce alte parabole mai avem în traistă și ce puncte trebuie să bifăm în lista noastră de verificare.

„Într-o noapte, într-un sat a pornit o ninsoare grea. Dimineța, când copiii au văzut zăpada mai înaltă decât gardul, aproape cât casa, s-au adunat și și-au întrebat părinții: „Ce trebuie să facem acum?”

Și până să răspundă mama sau tata, un copil a spus: „O să se încălzească afară și atunci vom ieși”.

Alt copil a fost de acord: „Trebuie să așteptăm”. „Nu oprește nimeni primăvara”.

Al treilea a zis: „Dar ce frumos e afară! Să fotografiem toată zăpada din curte”.

După asta părinții i-au oprit: „Acum ascultați ce o să vă spunem noi”.

Copiii s-au pregătit să descopere marea înțelepciune. Dar tata s-a uitat în ochii lor, a oftat puțin și a spus: „Lopețile în mână și la treabă!”

Și care este învățătura aici? ne veți întreba.

Nouă ni se pare că asta este morala. Aici contează ceea ce funcționează cu adevărat, ceea ce mișcă lucrurile din loc. Adică acțiunea! Adică munca și lopata!

Nu câte aprecieri a acumulat zăpada. Nu ce audiență a avut transmisiunea clipului video în direct despre ninsoarea de afară. Și nu alte chestii mărunte și, în fond, mai trecătoare decât zăpada multă. Ci fapta.

Iar jurnalismul comunitar este o profesie de acțiune.

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva pentru oamenii tăi apropiați... Din localitate. Asta e jurnalismul comunitar.

Acum putem să alegem împreună **niște teme** care vă pot ajuta atunci când vreți să mișcați lucrurile înainte în localitate.

Au unde se juca copiii?

„Dar noi unde să ne jucăm?”

Cine sădește copacii? Cine-i taie? De ce se aprind miriștile?

Există aici bucate tradiționale și evenimente locale care să atragă turiști?

Putem face undeva fotografii, iar apoi – o plângere?

Ce eroi avem printre oamenii de alături?

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva pentru oamenii tăi apropiați... Din localitate. Asta e jurnalismul comunitar.

4. Calitățile și instrumentele necesare în jurnalismul comunitar

- **Nevoia de mai multe calități.**
- **Ideile mari, mai mult decât cuvintele frumoase, fac textul să fie demn de ținut minte.**
- **Cum se face că jurnalismul comunitar este vocea oamenilor.**
- **„Eu îmi fac partea mea de muncă”.**
- **Jurnalismul comunitar este despre puterea lui ÎMPREUNĂ.**
- **Pentru un jurnalism mai intim și mai grijuliu față de oameni.**

Mulți dintre noi am pornit la drum în **profesia de jurnalist – probabil, cea mai frumoasă profesie din lume** – cu propria închipuire despre calitățile necesare ca să-ți faci munca bine.

Sunt atâtea și atâtea voci care ne șoptesc sau ne strigă în urechi că în profesia de jurnalist avem nevoie de **mai multe calități**.

Inteligență și prietenie.

Încredere, imaginație, ingenuitate.

Ingenuitate? ați zis. A, chestia aceea care înseamnă simplitate, naturalețe, împletită cu sinceritate și naivitate.

Energie, rapiditate.

Acuratețe, curaj, rezistență.

Autodisciplină, perseverență.

Onestitate, putere de observare.

Optimism. Iar optimismul este și în parabola aceea cu 10 mere. Unul poate vedea în cele 10 mere câteva borcane de compot. Altul – o felie de prăjitură de mere. Iar altcineva se poate uita la cele 10 mere până când acestea se strică.

Da, și eram la calitățile necesare unui jurnalist.

Punctualitate. La ea se referă vorba aceea care ne spune că nu folosește la nimic alergatul, pur și simplu, trebuie să pornești la timp.

Adaptabilitate.

Dar ce-i adaptabilitatea? Îi mai putem spune flexibilitate, adică puterea jurnalistului de a se acomoda cu situațiile complicate în care lucrează uneori.

Agerime, inițiativă. Și umor, bineînțeles.

Dar asta nu e tot.

Jurnalistul nu se poate reduce la abilitatea de a scrie. Ideile mari, mai mult decât cuvintele frumoase, fac textul să fie demn de ținut minte.

Ei bine, toate calitățile menționate aici, cele văzute și nevăzute, conturează împreună **portretul-robot, portretul ideal al jurnalistului**, pe care l-am conturat, împreună cu vocile oamenilor pe care i-am întâlnit și i-am întrebat despre asta și împreună cu profesorul și scriitorul Curtis MacDougall.

Am putea să scoatem acum din traista noastră cu parabole și gadgeturi câte o istorie care să illustreze fiecare dintre cele 20 de calități amintite, necesare unui jurnalist ca să-și facă bine munca.

Se spune că într-o zi o pădure a luat foc, iar o pasăre Colibri – probabil, cea mai mică pasăre din lume – tot aducea apă în cioc, câte o picătură, ca să stingă focul.

Toate celelalte animale – regele animalelor, sanitarul pădurilor și alte vietăți mai mari – fugeau care încotro din cauza fricii și din cauza focului. Pasărea Colibri însă continua să zboare încolo și înapoi ca să aducă apă de la râul din apropiere pentru a stinge focul.

„Tu chiar nu vezi că muncești degeaba?”, a întrebat-o elefantul. Ori poate era un tigru. Ori un cerb, nu are importanță „Că flăcările sunt mai mari și decât tine, și decât picăturile de apă pe care le aduci”, a spus cineva.

Iar pasărea Colibri i-a răspuns așa: „Eu îmi fac partea mea de muncă”.

Și picătură cu picătură, după ce s-au implicat și celelalte animale, focul a fost stins. Problema a fost rezolvată. Fiindcă incendiul era o problemă comunitară și pentru animalele din pădure, și pentru oamenii din localitatea din apropiere.

Poate că această parabolă este și despre încredere, și despre optimism, și despre **puterea lui ÎMPREUNĂ**.

Eram, deci, pe drumul nostru către jurnalismul comunitar la capitolul calitate necesare.

Iar calitățile merg mână în mână cu **instrumentele** de calitate.

Un telefon. E mai bine să fie la fel ca noi. Inteligent. Pentru fotografii de calitate, pentru video, notițe, transmisiuni în direct și așa mai departe.

O agendă. În care să vă notați ideile și să vă dezvoltați temele.

Și un cont, o comunitate căreia să-i împărtășiți bucuriile, îngrijorările, îndemnurile scrise, vorbite sau filmate despre oamenii apropiați. Din liceu. Din sat. Din viața celor pe care îi cunoașteți.

Iar toate acestea – **calitățile și instrumentele** – au făcut din jurnalismul comunitar un **jurnalism mai intim și mai grijuliu față de oameni**.

E chiar vocea oamenilor.

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva pentru oamenii tăi apropiați... Din localitate. Asta e jurnalismul comunitar.

5. Instrumente mai multe și mai bune în jurnalismul comunitar

- Cum să vedem și dificultățile unei localități, și reușitele acesteia; și anti-eroii, și eroii.
- Cum să facem echipă bună cu telefonul.
- Un telefon inteligent, în mâna unei persoane smart, este o adevărată micro-stație TV.
- O idee, un telefon și o comunitate căreia să-i împărtășiți îngrijorările și bucuriile.

Aici credem că e momentul să discutăm mai mult despre instrumentele potrivite în jurnalismul comunitar.

Pentru că știm deja **CE ÎNSEAMNĂ** acest gen de jurnalism care povestește – în texte, fotografiile sau secvențe video – despre problemele și bucuriile unei localități.

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva pentru oamenii tăi apropiați... Din localitate. Asta e jurnalismul comunitar.

Știm **CE CALITĂȚI** sunt necesare oamenilor – fie că sunt jurnaliști profesioniști, activiști civici sau oameni din alte domenii de activitate – care sunt preocupați de ceea ce se întâmplă sau nu se întâmplă în apropiere.

Și mai știm – am discutat și despre asta – **CUM SĂ NE CĂUTĂM ȘI UNDE SĂ NE GĂSIM TEMELE, eroii și formatele** în care să relatăm.

Iar aici am găsit o parabolă nouă care ne învață să căutăm și să găsim în localitatea noastră nu doar punctele negre, exact cum li s-a întâmplat învățătorului și elevilor din pilda asta.

Într-o zi un învățător le-a arătat elevilor o foaie goală de hârtie cu un punct negru în mijloc și i-a întrebat: „Ce vedeți?”

Primul elev a zis: „Un punct”.

Al doilea a precizat: „Un punct negru”.

Al treilea: „Un punct rotund”.

Atunci învățătorul a spus: „Toți ați văzut doar un punct și nimeni nu a observat foaia albă de hârtie”.

Ideea este că în orice gen de jurnalism și, mai ales, în jurnalismul comunitar, cetățenesc, dar și în viața noastră cea de toate zilele trebuie **să vedem și punctele negre, și foaia albă: și dificultățile unei localități, și reușitele acesteia; și anti-eroii, și eroii.**

Astăzi, prieteni, ne-ar plăcea să schimbăm câteva idei despre **CU CE SĂ FACEM** toate acestea, de ce **INSTRUMENTE** avem nevoie și cum să le folosim.

Sigur că un reportaj reușit e realizat la televiziune de un reporter, plus un cameraman, un editor, poate de un pictor de lumini, un grafician, un prezentator care să rostească frumos intro-ul, poate și de un voice-over cu o voce plăcută, care are și dicție, și pronunție, și intonație pentru **a spune frumos povestea din spatele imaginilor**. Deci, este vorba aici de muncă în echipă, de profesionalism.

Atunci însă când este vorba despre jurnalismul comunitar, care este practicat, în general, de persoane care au o pregătire minimă în domeniu, noi **putem face echipă bună cu telefonul**.

Un telefon inteligent, dacă este mânuit de o persoană de asemenea smart, poate să producă materiale video originale, fotografii-document. Poate capta voci și imagini surprinzătoare și **poate funcționa ca o adevărată micro-stație de televiziune**.

Mânuirea cu inteligență a unui telefon mobil, a aplicațiilor necesare pentru această muncă îi permite unui jurnalist, unui lider comunitar să interacționeze, în același timp, și cu locuitorii unui sat la o sărbătoare locală, la o clacă sau la un protest. Dar și cu

cei care îl urmăresc pe acest jurnalist, lider comunitar pe rețelele sociale simultan, în jurul evenimentului. Iar asta poate determina reacții imediate, chiar acțiuni.

Iar **jurnalismul comunitar este**, ziceam, **un jurnalism de acțiune**. De acțiune imediată și comună în favoarea oamenilor și a localităților.

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva pentru oamenii tăi apropiați... Din localitate. Asta e jurnalismul comunitar.

Explorați dincolo de setări tot ceea ce poate face telefonul vostru. Intrați până și în cele mai îndepărtate aplicații instalate și învățați tot ce pot face acestea. Descărcați altele noi, utile. Iar ceea ce nu știți, aflați printr-o simplă căutare pe internet, întrebând acolo cum se face cutare și cutare lucru. Găsiți tutoriale, lecții, sfaturi, secrete.

Toate acestea vă pot ajuta să știți mai multe, să puteți mai multe.

Aveți deci **o idee** de material, plus **un telefon** care poate multe atunci când îl mânuiți cu inteligență.

Și ca să se întâmple până la capăt lucrurile frumoase, mai aveți nevoie de ceva.

De un cont, de **o comunitate căreia să-i împărtășiți bucuriile, îngrijorările, îndemnurile** – scrise, vorbite sau filmate despre oamenii apropiați. Din liceu. Din sat. Din țară.

6. Jurnalismul comunitar este câinele de pază al comunității

- De ce jurnalismul comunitar seamănă cu un câine de pază al comunității.
- Cum se întâmplă că în localități există probleme indiferent dacă la vedem sau nu.
- Atunci când avem de apărat o cauză, de reparat o nedreptate...

Mergem mai departe cu traista de parabole în spate și ne continuăm împreună călătoria în lumea jurnalismului comunitar.

Într-o parabolă cunoscută, un înțelept i-a propus unuia dintre elevii săi să intre într-o odaie și să țină minte – dar foarte exact – toate obiectele, să zicem, de culoarea albastră. Și apoi să i le spună profesorului unul după altul.

Elevul iese cu bucurie din odaie și-i povestește înțeleptului toate obiectele de culoare albastră.

„Minunat!”, zice învățătorul. „Iar acum spune ce obiecte de culoarea verde ai văzut acolo?”

Elevul l-a privit mirat pe profesor și a exclamat: „Păi, mi-ați spus să țin minte doar obiectele de culoarea albastră!”, având în vedere că această sarcină nu a fost verbalizată, adică nu a fost rostită în cuvinte.

Ce s-a întâmplat, de fapt, aici? ne întrebăm noi acum.

Se pare că, pur și simplu, omul nu a văzut obiectele de culoare verde, fiindcă nu i s-a cerut asta, și nu fiindcă acestea nu erau acolo.

Iar voi, la rândul vostru, ați putea întreba, ce are această parabolă cu jurnalismul comunitar? Că jurnalismul aceasta este destinația anunțată a călătoriei noastre, nu?

Ei, bine, la fel ca în parabola cu obiectele de culoare albastră și de culoare verde din odaie, în viața noastră, **în localitățile noastre există probleme, indiferent de faptul dacă le vedem noi sau nu**, indiferent dacă suntem îndemnați să le povestim sau dacă sunt trecute de toți cu vederea.

Jurnalismul comunitar este jurnalismul pe care **pot să-l facă oamenii care nu au neapărat o pregătire specială în domeniul scrisului, însă au de apărat o cauză**, au de reparat o nedreptate, au de împărtășit o bucurie despre oamenii de alături.

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva pentru oamenii tăi apropiați... Din localitate. Asta e jurnalismul comunitar.

Jurnalismul comunitar este oarecum mai intim, mai grijuliu față de îngrijorările, problemele oamenilor, spune poveștile satelor și este un jurnalism de acțiune.

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva pentru oamenii tăi apropiați... Din localitate. Asta e jurnalismul comunitar.

Atunci când numești lucrurile pe numele lor, acesta este primul pas spre rezolvare.

Cel mai des **jurnalismul comunitar** este asociat cu activitățile de **watchdog**, fiindcă într-o altă pildă cunoscută presa este numită „câinele de pază al democrației”.

În aceeași ordine de idei, se poate spune că **jurnalismul comunitar este câinele de pază al comunității**.

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva pentru oamenii tăi apropiați... Din localitate. Asta e jurnalismul comunitar.

Iar pentru alte idei, resurse și istorii axate pe jurnalismul comunitar, căutați și vizionați mai multe materiale ale noastre la această temă pe Stiripozitive.eu și pe Jurnalist.md.

Acolo veți vizualiza, de exemplu, **CE CALITĂȚI** sunt necesare oamenilor – fie că sunt jurnaliști profesioniști, activiști civici sau oameni din alte domenii de activitate – care sunt preocupați de ceea ce se întâmplă sau nu se întâmplă în satele și orașele lor.

Și, de asemenea, CUM SĂ NE CĂUTĂM ȘI UNDE SĂ NE GĂSIM TEMELE pentru relatări.

7. Genurile la îndemână în jurnalismul comunitar

- **Având grijă de ceilalți, ai grijă de tine și de comunitatea ta.**
- **Trei cuvinte magice: știrea, reportajul și interviul.**
- **Despre oameni vorbesc faptele.**
- **Jurnalismul comunitar este despre fapte.**

Jurnalistului îi șade bine cu drumul, spune o veche vorbă deșteaptă.

Așa că ne vom continua drumul spre a înțelege ceea ce înseamnă jurnalismul comunitar.

Iar la fiecare popas vom dezlega traista pe care o purtăm în spate și vom scoate de acolo câte o parabolă pentru a o povesti ca să ne facă drumul mai ușor și înțelegerea mai adâncă.

Pilda următoare este din vremurile îndepărtate, când oamenii aveau grijă unii de alții și învățau din ceea ce li se întâmplă lor și din ceea ce se întâmplă în jur.

Un bătrân orb se afla într-o seară în ospetie la un prieten vechi și, până și-au povestit unul altuia noutățile de peste zi, s-a făcut noapte.

Iar la despărțire gazda i-a spus bătrânului că îi dă o lumânare ca să meargă acasă.

„N-am nevoie de lumânare pentru a ajunge acolo unde m-am pornit, a spus bătrânul orb. Pentru că lumina și întunericul sunt la fel pentru mine”.

„Știu că nu ai nevoie de lumânare pentru a vedea drumul, i-a spus prietenul lui. Dar dacă mergi fără lumânare, atunci altcineva poate da peste tine. Deci, ia-o”. Și bătrânul orb a luat lumânarea.

Pentru că **având grijă de ceilalți, vei avea grijă de tine. Așa e și cu jurnalismul comunitar**. Având grijă de ceilalți, ai grijă, de fapt, de tine.

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva pentru oamenii tăi apropiați... Din localitate. Asta e jurnalismul comunitar.

Jurnalismul comunitar este jurnalismul pe care îl fac oamenii care nu au o pregătire specială în domeniul scrisului. Însă – deja știți asta – au de apărut o cauză, au de îndreptat o nedreptate sau au de împărtășit o bucurie despre oamenii de alături.

Cum se face asta și **CE GENURI JURNALISTICE avem la îndemână?** Vom povesti astăzi pe scurt doar despre trei: **știre, reportaj și interviu**.

Putem relata o problemă, o întâmplare, o reușită într-o **ȘTIRE**. În patru alineate, de exemplu. Spunem acolo ce s-a întâmplat, unde, cu cine. Și publicăm știrea, împreună cu câteva fotografii, imediat după eveniment.

Putem spune povestea unui eveniment într-un **REPORTAJ**. Este o relatare mai lungă despre ceea ce se întâmplă acum. Aici avem nevoie de eroi, de atmosferă, de voci și de ambianță.

În reportaj suntem ochii, urechile și simțurile celor pentru care relatăm. Și povestim în așa fel ca cei care urmăresc sau ascultă povestea noastră să vadă, să audă și să simtă tot ce se întâmplă, chiar dacă ei nu sunt prezenți.

Iar **INTERVIUL** este o discuție mai amplă, mai adâncă despre o temă, o problemă cu un specialist sau cu o persoană-cheie de la care cerem opinii, sfaturi, acțiuni.

Iar pentru alte idei, resurse și istorii despre jurnalismul comunitar, căutați și vizionați animațiile noastre precedente la această temă.

Acolo am povestit ce este jurnalismul comunitar. Probleme comunitare, specific local, locuri de vizitat, bucate nemaiîntâlnite, inițiative locale. Claca, flashmobul, biblioteca mobilă, plantarea copacilor.

Despre asta este jurnalismul comunitar. Aici să povestești deja înseamnă să faci ceva.

Acolo am vorbit și despre **CUM SĂ POVESTIȚI** o problemă sau o bucurie.

Cu ce să începeți? Ce întrebări să adresați? Ce instrumente să folosiți?

Toate aceste întrebări au câteva răspunsuri în paginile precedente.

Iar aici este locul potrivit pentru o altă parabolă. Este despre vorbe și fapte, despre laudă și ajutor adevărat.

Într-un sat s-au întâlnit la fântână trei femei. Două dintre ele nu încetau să-și laude băieții. Cea de-a treia însă, nu spunea nimic, cu toate că avea și ea un băiat de care nu s-ar fi putut plânge.

Au luat cele trei femei câte o găleată cu apă și au mers împreună înapoi, spre casă. Pe drum, s-au întâlnit cu cei trei copii, care se jucau într-o livadă.

– Ia uite-l pe-al meu, a zis prima femeie. E așa de puternic.

– Dar al meu, zise și a doua, e priceput la toate.

Nici de această dată, cea de-a treia femeie nu a spus nimic, însă copilul ei, văzându-și mama, s-a grăbit să vină și să ia el găleata.

Ceilalți doi băieți au început să râdă și au rămas să se joace mai departe. Acum se vedea adevărul. Din modestie, cea de-a treia femeie nu se lăudase cu feciorul său, dar, în locul ei, vorbeau faptele...

Și cum dezlegăm această parabolă? Se poate și în felul următor.

Despre noi, ca oameni, vorbesc faptele. Jurnalismul comunitar este un jurnalism de acțiune.

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva pentru oamenii tăi apropiați... Din localitate. Asta e jurnalismul comunitar.

8. Cu ce se aseamăna jurnalismul comunitar

- Când nu te lasă inima să treci pe lângă o nedreptate.
- Când ai o bucurie pe suflet și o împărtășești.
- Când îți asculți și îți urmezi vocea inimii.
- De ce jurnalismul comunitar este vocea interioară a unei localități.
- Jurnalismul comunitar întreabă, cere și acționează.

De-a lungul călătoriei noastre spre înțelegerea jurnalismului comunitar, am tot povestit CE ÎNSEAMNĂ acest gen de jurnalism, CUM se face și DE CE și, de asemenea, CE INSTRUMENTE ne pot ajuta în acest sens.

Iar acum vrem să vă povestim, în două parabole, **cu ce se aseamăna** cel mai mult **jurnalismul comunitar**.

Atunci când ai un of la inimă și îl spui.

Atunci când **nu te lasă inima să treci pe lângă o nedreptate** și faci ceva ca să o înlături. Nedreptatea, nu inima. Și o faci uneori singur, dar cel mai bine este să ceri ajutorul altora pentru asta.

Atunci **când ai o bucurie pe suflet și o împărtășești**.

În toate aceste cazuri, există ceva care ne vorbește, ne îndrumă, ne spune ce e bine și ce nu e bine și cum să procedăm mai departe. Sigur că este vocea noastră interioară, este **vocea inimii**, care caută întotdeauna adevărul și vrea mereu dreptate pentru fiecare.

Nouă ni se pare că jurnalismul comunitar seamănă cel mai mult cu această voce interioară a omului. Bineînțeles că uneori o ascultăm, alteori – nu, dar avem nevoie neîncetat de ea. De vocea unei localități, a oamenilor, exprimată de unul dintre ei, care ne spune, câteodată în șoaptă, altă dată – în gura mare, că „trebuie făcută cutare și cutare lucru”.

Deci, **jurnalismul comunitar este**, de obicei, vocea interioară a unei localități. Este **radioul nostru mintal**.

Jurnalismul comunitar este jurnalismul pe care îl fac oamenii care nu au numai o pregătire specială în domeniul scrisului, însă au de apărut o cauză, au de îndreptat o nedreptate sau au de împărtășit o bucurie despre oamenii de alături.

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva pentru oamenii tăi apropiați... Din localitate. Asta e jurnalismul comunitar.

Așa cum viața ne învață să devenim mai atenți la semne – un cuvânt, o vorbă citită sau auzită undeva, o imagine etc. – și acestea ne pot sugera un răspuns atunci când suntem în fața unei alegeri complicate, la fel **în jurnalismul comunitar vom întreba, vom cere și vom acționa** ca să găsim o rezolvare pentru o problemă care îi preocupă pe oamenii unei localități. Și de cele mai multe ori soluția este chiar în localitate, vine din sânul ei.

Oare vă amintiți de parabola aceea în care zeii au hotărât să se distreze și să le ia oamenilor fericirea?

Primul zeu a spus: „Haideți să o ascundem pe cel mai înalt munte din lume”.

„Nu, astfel îi vom face pe oameni mai puternici, iar cineva ar putea să urce și să o găsească. Iar dacă o va găsi unul, toți ceilalți vor ști imediat unde este fericirea”, a răspuns un alt zeu.

„Atunci hai să o ascundem la fundul mării!”, a propus al treilea zeu.

Iar cel de-al patrulea și-a amintit ceva și a zâmbit: „Așa cum pe vremuri le-am ascuns dreptatea la fundul mării”.

„Nu, nu uitați că oamenii sunt curioși, cineva va inventa o mașină de scufundări și atunci va găsi fericirea la fundul mării”.

„Să ascundem fericirea pe o altă planetă, departe de Pământ”, a sugerat alt zeu, mai visător.

„Nu, amintiți-vă că, după ce le-am dat destulă minte, într-o zi ei vor inventa o navă și vor călători pe alte planete și așa vor găsi fericirea”.

Cel mai bătrân zeu, care a ascultat toată discuția, a spus:

„Cred că știu unde să ascundem fericirea”.

„Unde?”, au întrebat ceilalți.

„O vom ascunde în ei înșiși. Oamenii vor fi atât de ocupați să o caute în altă parte, încât nu vor căuta fericirea în interiorul lor”.

Toți zeii au fost de acord și de atunci oamenii petrec întreaga lor viață în căutarea fericirii, fără să știe că aceasta este ascunsă în ei.

Dar probabil că această pildă are mai multe învățături.

Dincolo de faptul că în această parabolă oamenii sunt zugrăviți, așa cum recunosc zeii, că sunt oameni puternici, sunt curioși, au destulă minte ca să inventeze lucruri și obiecte nemaipomenite, mai învățăm ceva de aici.

Și anume că **rezolvările la problemele unei localități** – fie că e vorba de iluminatul stradal care lipsește, ori de terenul de joacă sau de sport care are nevoie de renovare – **sunt ascunse chiar în interiorul localității**.

Iar **un activist civic ori reporter comunitar** îi poate ajuta pe oameni de la fața locului să înțeleagă asta și să schimbe ei înșiși fața localității.

Dar nu de unul singur și nu doar cu gândul la propria persoană, ci la ceilalți.

Într-o zi, un profesor a adus la școală mai multe baloane colorate și le-a spus copiilor să le umfle, iar apoi fiecare să-și scrie numele pe balon.

Profesorul a luat apoi toate baloanele și le-a aruncat pe coridor, amestecându-le. Iar la sfârșit, le-a dat cinci minute – aproape cât durează acest episod – ca fiecare copil să-și găsească balonul.

Copiii au alergat peste tot, căutând frenetic, însă pe măsură ce timpul trecea, niciunul nu a reușit să-și găsească balonul!

Atunci, profesorul le-a cerut copiilor să ia cel mai apropiat balon de ei și să-l dea persoanei al cărei nume este pe balon. În mai puțin de două minute, fiecare avea propriul balon.

La sfârșit, profesorul, cu o voce de zeu bătrân, a spus:

„Baloanele sunt precum fericirea! Nimeni nu o va găsi dacă o caută doar pentru el. În schimb, dacă fiecare se îngrijește de celălalt, va găsi fericirea cât mai repede posibil”.

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva cu grijă pentru celălalt, pentru oamenii tăi apropiați... Din localitate. Asta e jurnalismul comunitar.

9. Un jurnalism bazat pe încredere

- De ce avem nevoie de încredere și putere pentru cuvântul scris.
- Cum să înmulțim puterea cuvântului scris.

Poate că exact în vremurile în care s-a născut jurnalismul cu puterea lui magică a cuvântului tipărit, înaintașii noștri spuneau că „ceea ce e scris cu penița nu tai cu bărdița”.

Și sunt de atunci încoace multe-multe înțelegeri ale acestui proverb. Iar una dintre citirile care ne interesează astăzi cel mai mult este că „ce-i e scris cu penița nu tai cu bărdița” este o poveste adevărată despre **puterea cuvântului**. Și mai ales despre **ÎNCREDEREA** pe care oamenii o au în cuvântul scris în ziare și în cărți și în cuvântul rostit la microfon.

Ei, bine, povestea pe care vrem să v-o povestim acum este tocmai despre asta, despre încrederea în cuvântul scris. Iar voi o să ne spuneți dacă această poveste este adevărată sau inventată.

Într-un-un scuar cu mai multe bănci pe care trecerea timpului, arșița din vară, ploile toamnei și vopseaua proastă dintotdeauna le-au făcut urâte, niște oameni discutau – cum se zice acum, offline – despre una-alta.

„Oare mâine cum o să fie vremea, că am de făcut un drum lung”.

„Să vă spun ce mi s-a întâmplat duminică...”

Puțin mai încolo alți câțiva oameni schimbau și ei vorbe, însă mai rar și doar atunci când unuia sau altuia i se părea ceva demn de atenție din telefon, ca să împărtășească cu ceilalți.

„Ia uitați-vă la asta! Oare cum a făcut?”

„Da ce-am mai râs ieri la asta. Stați s-o gălesc”.

Între timp, câțiva oameni îmbrăcați în salopete au venit în scuar cu perii și cutii de vopsea și au vopsit câteva bănci. Probabil că li s-a terminat repede ori vopseaua, ori programul de lucru, că au lăsat în urmă câteva bănci nevopsite. Însă unul dintre ei avea cu el mai multe foi de hârtie cu avertismentul „Atenție, vopsit!” și le-a pus și pe băncile vopsite, și pe băncile nevopsite.

Iar atunci când un om nou s-a apropiat de o bancă nevopsită din scuar pe care era lipită o foaie cu „Atenție, vopsit”, unul din grupul celor care se uitau mai mult în telefon decât discutau i-a strigat:

„Fiți atent, nu vă așezați. E vopsit”.

„Banca aceea nu e vopsită”, a spus un om din celălalt grup.

„Cum nu e vopsită dacă e scris clar că e vopsită”, i-a replicat altul.

„Așa e scris, dar de fapt nu e vopsită”.

„Nu mai spuneți ce nu este adevărat. Vedeți că toate băncile sunt vopsite și chiar e scris cu litere mari”.

Probabil că discuția aceasta a durat mai mult, dar nu știm sfârșitul poveștii, pentru că povestitorul a mers mai departe să-și vadă de treaba lui.

Ceea ce am înțeles noi din această poveste este că astăzi **lumea continuă să creadă în cuvântul scris**. Cuvântul scris, cuvântul rostit se mai bucură încă de ÎNCREDERE. Și asta este minunat!

Iar ceea ce putem face mai mult este **să înmulțim puterea cuvântului** în fiecare dintre profesiile pe care ni le-am ales.

Mai ales în jurnalism.

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva cu grijă pentru celălalt, pentru oamenii tăi apropiați... Din localitate. Asta e jurnalismul comunitar.

10. Cuvintele-cheie pentru jurnalismul comunitar

- Jurnalismul comunitar este ceva educativ, ceva constructiv.
- Este treaba fiecăruia. Este munca noastră comună
- Un jurnalism care îi pune pe toți la muncă.

Am întrebat – în atelierelor pe care le-a desfășurat de-a lungul anilor echipa noastră, la o cafea, în chestionare, din vorbă în vorbă mai mulți prieteni, colegi și oameni de diferite vârste – **dacă au auzit despre jurnalismul comunitar** și i-am rugat să ne spună și nouă în câteva cuvinte cum îl înțeleg.

Am schimbat aici vocile cu intenția ca orice asemănare cu persoane reale să fie pur întâmplătoare.

Am păstrat însă cu atenție sensul, căci toată povestea asta și toate istoriile de aici sunt bazate pe fapte reale.

Deci, cum să-i spunem jurnalismului comunitar cu alte cuvinte?

„Este ceva de încredere”.

„Este jurnalismul care scoate la lumină povești frumoase care merită spuse, dar de cele mai multe ori sunt trecute cu vederea sau, pur și simplu, nu interesează prea tare pe cei care fac știri”.

„Înseamnă implicare civică”.

„Dacă jurnalistul este câinele de pază al democrației, jurnalistul comunitar este câinele comunitar care are grijă de oamenii din localitate”.

„Acești jurnaliști spun istorii din satul și din orașul lor”.

„Scriu bloguri, scriu la gazete”.

„Jurnalismul comunitar înseamnă local, participativ, cetățenesc”.

„Ceva educativ”.

„Ceva constructiv”.

„Înseamnă să faci jurnalism din localitatea ta”.

„Ceva care ajută la înnoirea satului”.

„Ne dă speranță și ne povestește despre faptele bune”.

„Jurnalismul comunitar caută soluții”.

„Este făcut cu decență. Decența este chestia aceea care se mai numește bună-cuviință”.

„Fără titluri bombastice. Nu dintre acestea: „Senzațional!” „Zguduitor!” „N-o să-ți vină să crezi!” „Exploziv!”

„Jurnalismul comunitar nu seamănă panică, ci sădește optimism”.

„Arată ajutorul reciproc”.

„Discută problemele care îi privesc pe oamenii dintr-o localitate”.

„Un jurnalism care îi pune pe toți la muncă”.

„Jurnalismul comunitar este jurnalismul pe care îl fac oamenii care nu au numaiedecât o pregătire specială în domeniul scrisului, dar în schimb apără o cauză, îndreaptă o nedreptate sau împărtășesc o bucurie despre oamenii de alături”.

Atunci **când spui, când ceri și când faci ceva cu grijă pentru celălalt**, pentru oamenii tăi apropiați... Din localitate. Asta e jurnalismul comunitar.

„Este treaba fiecăruia. Este munca noastră comună”.

11. O bucurie sau o problemă trebuie împărtășită!

- Dacă cineva face ceva alături de altcineva, se întâmplă magia.
- De ce o bucurie trebuie împărtășită.
- Și de ce o problemă nu trebuie tăcută.

În drumul nostru spre înțelegerea jurnalismului comunitar în acest ghid am întâlnit recent alți oameni care au scos din traista lor câteva parabile instructive și le-au împărtășit cu noi.

Un învățător ne-a povestit că într-o zi cu soare se plimba cu unul dintre prietenii săi pe malul râului. Pe malul râului Bâc, să zicem, sau pe malul râului Dâmbovița. Ori Bahlui, dacă sună sau curge mai bine.

Și învățătorul și-a îndemnat prietenul să se uite la peștii din apă. De altfel, în istoriile noastre toate râurile au pești, pentru că poveștile noastre sunt pozitive și educative.

„Vezi peștii aceia care înoată și fac ceva acolo? Se vede că se simt bine împreună”, a spus învățătorul.

Iar prietenul lui nu a fost de acord, că așa sunt prietenii, pun la îndoială uneori ceea ce spui.

„Chiar dacă tu ești născut în zodia peștilor, nu ești pește. Așa că nu ai de unde să știi dacă peștii se simt bine sau nu împreună acolo”.

Și atunci învățătorul i-a explicat. „Dar nici tu nu ești în locul meu. Așa că nu poți să știi dacă eu știu sau nu că peștii se simt bine?”

Iar din întâmplarea asta ne-am gândit că putem învăța cel puțin trei lucruri utile pentru tema noastră.

În primul rând, **dacă cineva face ceva, alături de altcineva – un pod, un proiect, un parc sau pur și simplu curățenie, înseamnă că aceștia se simt bine împreună** și soarele în ziua aceea strălucește mai tare.

În al doilea rând, **o bucurie trebuie să fie împărtășită**. Ca să fie mai mare și să-i bucure pe mai mulți. Iar **o problemă nu trebuie tăcută**, ca să nu devină și ea mai mare.

Iar în al treilea rând, **cel mai bine înțelegem oamenii și localitățile atunci când suntem în locul lor**.

Iată de ce jurnalismul comunitar este jurnalismul pe care îl fac oamenii locului care nu au neapărat o pregătire specială în domeniul scrisului, dar în schimb apară o cauză, îndreaptă o nedreptate sau împărtășesc o bucurie despre oamenii de alături.

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva cu grijă pentru celălalt, pentru oamenii tăi apropiați... Din localitate. Asta e jurnalismul comunitar.

Iar aceste scurte definiții sunt confirmate și de următoarea parabolă cu învățătorul care mergea cu prietenul său pe malul unui râu.

Doar că de această dată, într-o altă zi, un elev îl întrebă pe învățător.

„Spuneți-mi, vă rog, ce înseamnă știința de carte? că auzim că trebuie să avem știință de carte, competențe despre care nu prea înțelegem ce înseamnă acestea”.

Și atunci învățătorul i-a răspuns.

„Știința de carte este de fapt știința de viață”.

Ce faci atunci când ți-e foame? Mănânci. Iar când ești obosit, te odihnești.

Că asta e viața.

Așa săpun și cărțile vechi, că este un timp pentru a arunca pietre și un timp pentru a strânge pietre, un timp pentru a îmbrățișa și un timp pentru a fi departe de îmbrățișări.

Asta e știința de carte.

Când nu știi ceva, întreabă!

Când ai nevoie de ajutor, spune sau strigă!

Când vezi ceva frumos, bucură-te și povestește și la alții despre asta”.

Iar acest învățător parcă este, cu sfaturile lui de viață, un profesor de jurnalism comunitar cu importante lecții de viață.

Jurnalismul comunitar este jurnalismul pe care îl fac oamenii locului care nu au neapărat o pregătire specială în domeniul scrisului, dar în schimb apară o cauză, îndreaptă o nedreptate sau împărtășesc o bucurie despre oamenii de alături.

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva cu grijă pentru celălalt, pentru oamenii tăi apropiați... Din localitate. Asta e jurnalismul comunitar.

12. Jurnalismul comunitar este despre puterea cuvintelor și puterea comunității

- Să ascultăm oamenii.
- Să le spunem poveștile și problemele.
- Să cerem acțiuni și soluții.

Jurnalismul este o profesie despre puterea cuvintelor, în primul rând. Și despre cum trebuie să alegem cu grijă cuvintele ca să nu le facem rău celor din jur.

Și ni s-a părut că cel mai bine ilustrează asta o poveste scrisă de Madonna. „Merele domnului Peabody”. Iar merele sunt, de mai mulți ani încoace, Premiul pentru cei mai buni jurnaliști ai anului în Moldova. Oare tu nu ți-ai dori un Măr de Aur?

Povestea „Merele domnului Peabody” are trei eroi principali. Domnul Peabody, profesorul de istorie și de baseball al școlii primare din localitate; Billy, unul dintre elevii domnului Peabody. Și Tommy, un alt copil din echipa de baseball, care a văzut într-o zi, după meci, cum profesorul a ales din magazinul de fructe mărul cel mai strălucit, l-a pus în geantă, dar nu l-a plătit. Tommy a povestit întâmplarea tuturor prietenilor, care, la rândul lor, au povestit-o părinților, care au povestit-o vecinilor și aceștia – prietenilor pe care-i aveau.

În sâmbetele următoare, nici un elev al domnului Peabody nu a mai venit la meci. Iar localnicii nu i-a mai răspuns la salut. Billy i-a explicat profesorului: „Toată lumea crede că sunteți un hoț”.

Atunci vânzătorul din magazinul de fructe i-a spus lui Billy că profesorul își plătește merele în fiecare duminică, atunci când își ia laptele.

Mai târziu, Billy i-a povestit lui Tommy adevărata poveste a merelor domnului Peabody. Și în scurt timp, când l-a întâlnit pe profesor, Tommy l-a întrebat ce ar putea face acum ca să îndrepte lucrurile.

Domnul Peabody i-a spus să vină pe terenul de baseball și să ia cu el o pernă umplută cu pene. „Acum te rog să tai perna în două și să o scuturi bine, ca să zboare toate penele”. Vântul a împrăștiat miile de pene în toate părțile. Iar Tommy s-a gândit că era un preț ușor de plătit pentru a obține iertarea profesorului.

Peste puțin timp, domnul Peabody i-a spus lui Tommy că ar mai fi ceva de făcut pentru a îndrepta lucrurile: „Trebuie să te duci și să aduni toate penele”.

Tommy s-a încruntat și a zis: „Nu cred că este posibil”. Iar profesorul de istorie și de baseball se pricepea bine și la lecții de viață: „La fel de imposibil este și să îndrepti răul pe care l-ai făcut, împrăștiind zvonul că aș fi un hoț. Fiecare pană este un om din localitatea noastră”.

Iar morala din această poveste pentru copii și adulți este aceasta. Să nu ne mai grăbim atât de mult să judecăm pe cineva. Și să ne aducem aminte mereu că un cuvânt poate să rănească mai mult decât o sabie.

Iată de ce trebuie alegem cu grijă cuvintele ca să nu le facem rău celor din jur și sunt atâtea ocazii să le facem un bine oamenilor.

Să-i ascultăm. Să le spunem poveștile. Să relatăm problemele cu care se confruntă. **Și să cerem din partea autorităților soluții, acțiuni.** Să facem cunoscute reușitele. Asta face jurnalismul comunitar.

Jurnalismul comunitar este jurnalismul pe care îl fac oamenii locului care nu au neapărat o pregătire specială în domeniul scrisului, dar în schimb apară o cauză, îndreaptă o nedreptate sau împărtășesc o bucurie despre oamenii de alături.

Atunci când spui, când ceri și când faci ceva cu grijă pentru celălalt, pentru oamenii tăi apropiați... Din localitate. Asta e jurnalismul comunitar.

#jurnalismcomunitar #spune #cere #faceva #stiripozitive #fundatiaesteuropeana #suedia